

TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG THỰC TIỄN NHẪM GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO THANH NIÊN TP. HỒ CHÍ MINH

HUỲNH THỊ BÍCH VÂN*

Quan điểm học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn của Chủ tịch Hồ Chí Minh có vai trò rất quan trọng trong định hướng giáo dục - đào tạo nói chung và giáo dục đạo đức cho thanh niên nói riêng. Giáo dục đạo đức cho thanh niên theo tư tưởng Hồ Chí Minh là con đường giáo dục, rèn luyện kết hợp tự giáo dục, tự rèn luyện thông qua hoạt động thực tiễn. Công tác bồi dưỡng đạo đức cho thanh niên qua hoạt động thực tiễn tại TP. Hồ Chí Minh những năm qua đã đem đến nhiều hiệu quả, góp phần vào sự phát triển của xã hội. Tuy nhiên, hiệu quả của công tác này còn chưa cao, đòi hỏi phải có giải pháp cụ thể để đào tạo, bồi dưỡng được những thế hệ thanh niên có phẩm chất ưu tú và năng lực tốt phục vụ cho lợi ích chung của Tổ quốc và Nhân dân.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh; giáo dục đạo đức; hoạt động thực tiễn; thanh niên TP. Hồ Chí Minh.

It is affirmed by President Ho Chi Minh that learning goes with labor and theory goes with practice. This philosophy plays a significant role in the orientation of education and training in general, and moral education for young people in particular. Accordingly, educating morality for these people is a way in which education and training are combined with self-education and self-training through practical activities. In recent years, moral education for young people in Ho Chi Minh City through practical activities has obtained considerable achievements, contributing to the development of society. However, these activities are not as effective as expected, requiring specific solutions to train young generations with excellent qualities and good capacity to serve the common interests of the Fatherland and the People.

Keywords: Ho Chi Minh ideology; moral education; practical activities; young people in Ho Chi Minh City.

NGÀY NHẬN: 12/12/2023

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 10/01/2024

NGÀY DUYỆT: 16/01/2024

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.337.2024.780>

1. Thực trạng giáo dục đạo đức cho thanh niên ở TP. Hồ Chí Minh theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Thấm nhuần tư tưởng giáo dục đạo đức cho thanh niên của Chủ tịch Hồ Chí Minh, những năm qua, TP. Hồ Chí Minh đã đẩy mạnh công tác giáo dục đạo đức thanh niên

thông qua các hoạt động thực tiễn nhằm nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống và

* NCS, Học viện Khoa học xã hội

pháp luật cho thế hệ thanh niên, đã đạt được những kết quả như sau:

Thứ nhất, đẩy mạnh thực hiện chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam”

Trong 10 năm trở lại đây, Thành phố đã có 277 chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam” được tổ chức sáng tạo, hiệu quả từ các trường đại học, cao đẳng cho đến các trường trung cấp chuyên nghiệp, trường dạy nghề với 174.499 lượt đoàn viên, thanh niên tham dự; 9.012 đoàn viên, thanh niên được hỗ trợ thông qua chương trình với tổng số tiền 4,3 tỷ đồng. Đến nay, đã có 183 câu lạc bộ với 7.384 đoàn viên, thanh niên tham gia¹. Một số cơ sở giáo dục, đào tạo đã thành lập các quỹ học bổng “Thắp sáng ước mơ” cho đoàn viên, thanh niên có hoàn cảnh khó khăn. Hoạt động phối hợp, hỗ trợ giữa các đoàn trường đại học, cao đẳng, trung cấp đối với các đoàn trường trung học phổ thông trên địa bàn Thành phố có nhiều kết quả đáng ghi nhận trong việc tổ chức các chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam” với các nội dung hướng nghiệp, học bổng tiếp sức học sinh, hỗ trợ hoạt động các câu lạc bộ học thuật, như: câu lạc bộ “Nhà giáo trẻ tiêu biểu”; các hoạt động “Xác định mục tiêu cuộc đời”, “Đêm hội ước mơ” của đoàn Trường Đại học Kinh tế; diễn đàn “Hãy biết ước mơ” của đoàn Trường Trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật Nguyễn Hữu Cảnh...

Thứ hai, nâng cao chất lượng giáo dục các môn lý luận chính trị thông qua nhiều hoạt động đa dạng, phong phú.

Công tác giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh được các tổ chức đoàn và cơ sở giáo dục, đào tạo quan tâm thực hiện và từng bước được nâng cao. Tiếp nối thành công từ các cuộc thi trực tuyến trước đó, Hội thi tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ đề “Ánh sáng thời đại” đã thu hút 62 đội đến từ 51 cơ sở, có hơn 30.000 thành viên mới đăng ký tham gia với hơn 50.000 bài dự thi trực tuyến, thu hút trên 2 triệu lượt người truy cập². Phần thi mới “Kết

nối thời đại” đã tạo thêm sân chơi mới cho giảng viên trẻ chuyên ngành triết và các môn khoa học Mác - Lênin và góp phần quan trọng vào giáo dục đạo đức cho thanh niên ở TP. Hồ Chí Minh theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Bên cạnh đó, Ban Thường vụ Thành Đoàn TP. Hồ Chí Minh đã tổ chức các buổi thông tin về tình hình kinh tế, chính trị - xã hội tại các cơ sở đoàn nhằm định hướng kịp thời nhận thức cho đoàn viên, thanh niên. Qua đó, giúp cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên có hiểu biết đúng đắn, đầy đủ hơn về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Nhiều tổ chức đoàn đã kịp thời, chủ động nắm chắc tình hình, tư tưởng của đoàn viên, thanh niên, từ đó có biện pháp tuyên truyền, giáo dục, kịp thời định hướng nhận thức của đoàn viên, thanh niên.

Thứ ba, công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống lịch sử được các đoàn cơ sở tổ chức thường xuyên, đem lại hiệu quả cao.

Thông qua các ngày lễ lớn của đất nước, các sự kiện chính trị quan trọng của Đảng, Nhà nước, Thành phố và các mốc lịch sử quan trọng đã được các tổ chức đoàn giáo dục cho đoàn viên, thanh niên. Cuộc vận động “4 xây, 3 chống” được cơ sở đoàn kiên trì triển khai đến đoàn viên, thanh niên. Nhiều cơ sở đoàn lựa chọn nội dung cụ thể, có tiêu chí đánh giá rõ ràng phát động thanh niên ra sức rèn luyện phẩm chất đạo đức, hướng đến lối sống cao đẹp. Ngoài ra, việc nêu gương, tuyên dương, nhân rộng điển hình cũng được các cơ sở quan tâm đầu tư, trong năm học có 7.690 “Gương sáng sinh viên” và 1.368 điển hình người tốt, việc tốt được tuyên dương, nhân rộng³.

Thứ tư, công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật được triển khai với nhiều hình thức đa dạng, phong phú.

Nội dung tuyên truyền, giáo dục pháp luật tập trung vào xây dựng ý thức công dân, chấp hành luật pháp của Nhà nước, nội quy,

quy chế của nhà trường. Hằng năm, hưởng ứng chủ đề “Năm an toàn giao thông”, các tổ chức đoàn và các cơ sở giáo dục - đào tạo đã vận động 100% đoàn viên, thanh niên cam kết chấp hành nghiêm các quy định của *Luật Giao thông đường bộ* năm 2008 và tổ chức nhiều chương trình, hội thi có sức lan tỏa trong giáo dục đạo đức cho thanh niên, như: “Ngày hội lái xe an toàn” của Đoàn Trường Đại học Bách Khoa, cuộc thi “Nhận biết đúng các biển báo giao thông” của Đoàn Trường Đại học Sài Gòn⁴.

Bên cạnh những kết quả đạt được, giáo dục đạo đức cho thanh niên TP. Hồ Chí Minh còn nhiều hạn chế, như: việc triển khai thực hiện cuộc vận động “4 xây, 3 chống”, công tác giáo dục pháp luật chưa có chuyển biến tích cực, thiếu sáng tạo, do một số đơn vị chưa quan tâm đánh giá, điều chỉnh hoạt động cho phù hợp với điều kiện tại đơn vị mình. Khả năng xử lý các thông tin trong công tác nắm bắt tình hình sinh viên còn lúng túng, chưa nhạy bén. Công tác định hướng, tổ chức thực hiện, kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục đạo đức cho thanh niên thông qua hoạt động thực tiễn ở một số đơn vị chưa thực hiện tốt, nhất là cấp chi đoàn và đoàn cơ sở. Một số cơ sở giáo dục còn lúng túng, chưa chủ động phối hợp với địa phương, thiếu các giải pháp đột phá, chưa có nhiều mô hình trong việc tổ chức các phong trào cho đoàn viên, thanh niên. Ngoài ra, việc chỉ đạo, triển khai hoạt động của cấp thành phố đôi khi còn bị động về thời gian, gây lúng túng cho cơ sở trong việc triển khai các phong trào.

2. Giải pháp nâng cao giáo dục đạo đức cho thanh niên ở TP. Hồ Chí Minh

Một là, giáo dục đạo đức cho thanh niên qua các phong trào hành động của tuổi trẻ.

TP. Hồ Chí Minh cần đẩy mạnh các phong trào của tuổi trẻ, các hoạt động tình nguyện vì cộng đồng để thu hút, tập hợp, phát huy năng lực sáng tạo, đoàn kết của đoàn viên, thanh niên. Chú trọng trau dồi các kỹ năng xã hội, năng lực chuyên môn, kỹ

năng giao tiếp và khả năng tạo lập các mối quan hệ xã hội cho thanh niên nhằm phát huy lòng nhiệt huyết, tinh thần xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Từ đó, phát hiện, bồi dưỡng, giới thiệu cho Đảng những đoàn viên ưu tú có đạo đức, trí tuệ, dám nghĩ, dám làm trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Các tổ chức đoàn của Thành phố cần đổi mới mạnh mẽ việc triển khai các phong trào phù hợp hơn, hài hòa hơn để đồng hành, chăm lo, giáo dục, hỗ trợ thanh niên đáp ứng những xu hướng, nhu cầu mới về học tập, việc làm, vui chơi giải trí của thanh niên. Chú trọng nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần nhằm khơi dậy trong đoàn viên, thanh niên lòng tự hào dân tộc, xây dựng ý chí, động cơ đúng đắn, tạo điều kiện phát huy khả năng, bộc lộ suy nghĩ, nguyện vọng, nhận thức để có hướng động viên, khuyến khích cái đúng, uốn nắn kịp thời những sai sót, yếu kém; qua đó phát huy, tập hợp, đoàn kết đoàn viên, thanh niên.

Hai là, kết hợp chặt chẽ học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn trong giáo dục đạo đức cho thanh niên.

Đẩy mạnh xây dựng, phát triển các chương trình giáo dục đạo đức qua hoạt động thực tiễn trên cơ sở xác định rõ yêu cầu và nội dung cụ thể để giúp thanh niên củng cố nhận thức, hình thành niềm tin, rèn luyện hành vi, kỹ năng và thói quen ứng xử đạo đức cho thanh niên. Các chủ thể quản lý, giáo dục cần tăng cường tổ chức các hoạt động thực tiễn để phát hiện và kịp thời uốn nắn những biểu hiện lệch lạc trong nhận thức, hành động của thanh niên, gồm: Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên cần hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động ngoại khóa, như: giao lưu, tham quan, hoạt động từ thiện, các chương trình mùa hè xanh, đền ơn đáp nghĩa... Điều này tạo ra sự kết nối giữa lý thuyết và thực tế, giúp thanh niên hiểu rõ hơn về giá trị và ý nghĩa của đạo đức; cho phép thanh niên tự

giáo dục, phát triển những phẩm chất đạo đức và có cơ hội hình thành, củng cố giá trị đạo đức trong cuộc sống.

Ba là, xây dựng sân chơi lành mạnh và điểm sinh hoạt văn hóa cho thanh niên.

Tăng cường gắn kết giáo dục đạo đức vào các hoạt động vui chơi giải trí nhằm tạo ra cách học tập thú vị, hấp dẫn cho thanh niên, giúp họ học và hiểu được giá trị đạo đức thông qua hoạt động thực tế. Vận dụng phương châm “gắn giáo dục với vui chơi” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong công tác giáo dục đạo đức cho thanh niên là một ý tưởng hết sức phù hợp và có tính ứng dụng cao. Để thực hiện được điều này, cần có sự hỗ trợ và sự huy động đầu tư thích đáng từ các cấp chính quyền để xây dựng và phát triển các khu vui chơi giải trí, các điểm sinh hoạt văn hóa hiện đại và an toàn cho thanh niên; giúp thanh niên xây dựng kỹ năng xã hội và tích cực tham gia hoạt động xã hội, như: câu lạc bộ, nhà văn hóa thanh niên và khu luyện tập thể thao tại các địa điểm sinh hoạt cộng đồng.

Bốn là, xây dựng môi trường lành mạnh để thanh niên tránh xa khỏi các tệ nạn xã hội.

Để thu hút thanh niên và giúp họ tránh xa khỏi các tệ nạn xã hội, Thành phố cần tổ chức các hoạt động và chương trình giáo dục đạo đức phong phú và đa dạng, như: các khóa học, buổi hội thảo hoặc câu lạc bộ dành riêng cho việc nghiên cứu và phát triển kiến thức khoa học xã hội, từ đó tư vấn và hỗ trợ về phương pháp, giúp thanh niên nâng cao chất lượng học tập. Tăng cường tư vấn, tổ chức các chương trình du học, cơ hội học bổng và tài trợ của các đơn vị, cá nhân nước ngoài; các chương trình về việc làm tạo cơ hội cho thanh niên nắm bắt thông tin về việc làm, kỹ năng tham gia phỏng vấn và kỹ năng mềm hoặc các hoạt động xã hội khác để kích thích sự sáng tạo và tương tác xã hội của thanh niên.

Thông qua những chương trình phong phú, đa dạng này, Thành phố sẽ tạo cơ hội cho thanh niên thảo luận về giá trị đạo đức và cách áp dụng trong cuộc sống hằng ngày;

khuyến khích thanh niên tham gia vào các hoạt động cộng đồng. Đồng thời, áp dụng khoa học - công nghệ đưa thông tin giáo dục và chương trình sự kiện lên các nền tảng trực tuyến và mạng xã hội để chia sẻ thông tin và tạo sự kết nối với thanh niên. Những hoạt động này không chỉ giúp thanh niên phát triển kiến thức, kỹ năng mà còn tạo ra một môi trường lành mạnh để họ có thể giao tiếp và chia sẻ thông tin, giúp họ tránh xa các tệ nạn xã hội.

3. Kết luận

Tư tưởng của Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức cách mạng vẫn giữ nguyên giá trị trong bối cảnh Việt Nam ngày càng tích cực tham gia vào quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, sự phát triển không ngừng của cuộc cách mạng khoa học - kỹ thuật. Thanh niên Việt Nam nói chung và thanh niên TP. Hồ Chí Minh nói riêng với lòng yêu nước và nhiệt huyết của tuổi trẻ sẽ tiếp tục đóng góp tích cực, cùng với toàn Đảng, toàn quân và toàn dân, duy trì và phát triển các thành tựu cách mạng, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam ngày càng phồn thịnh. □

Chú thích:

1, 2, 3, 4. Đoàn Thanh niên Cộng sản TP. Hồ Chí Minh. *Tài liệu Hội nghị tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi Thành phố năm 2021*. Tài liệu lưu hành nội bộ, 2022.

Tài liệu tham khảo:

1. Đoàn Nam Đan. *Tư tưởng Hồ Chí Minh về Giáo dục thanh niên*. H. NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002.

2. Hội Sinh viên Thành phố. *Văn kiện Đại hội đại biểu Hội sinh viên Việt Nam TP. Hồ Chí Minh nhiệm kỳ VI (2020 - 2025)*. Tài liệu lưu hành nội bộ, 2020.

3. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 5*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2011.

4. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 6*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2011.

5. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 15*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2011.